

Робоча програма навчальної дисципліни Основи економічних знань у соціальній сфері та соціальний добробут
(назва навчальної дисципліни)

для здобувачів освіти за галуззю знань 23 Соціальна робота
спеціальністю 231 Соціальна робота

„28” серпня 2025 року – 36 с.

Розробники:

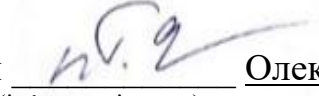
Галко Олександр Михайлович – спеціаліст втщої категорії, голова циклової комісії соціально-економічних та загальноосвітніх дисциплін Хмельницького фахового коледжу

Викладачі:

Галко Олександр Михайлович – спеціаліст втщої категорії, голова циклової комісії соціально-економічних та загальноосвітніх дисциплін Хмельницького фахового коледжу

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії соціально-економічних та загальноосвітніх дисциплін

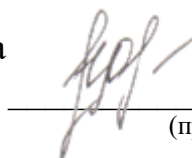
Протокол від „28” серпня 2025 року № 1

Голова циклової комісії соціально-
економічних та загальноосвітніх дисциплін Олександр ГАЛКО
(підпис) (ім'я та прізвище)

Робочу програму погоджено з керівником робочої групи з розробки та розвитку ОПП Соціальна робота (2024 р.)
(назва освітньої програми)

„28” серпня 2025 року

Керівник робочої групи з розробки та розвитку ОПП «Соціальна робота»

 Олена КОРАБЛЬОВА
(прізвище та ініціали)

ПРОЛОНГАЦІЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Навчальний рік	20__/20__	20__/20__	20__/20__	20__/20__
Дата засідання кафедри / циклової комісії				
№ протоколу				
Підпис завідувача кафедри / голови циклової комісії				

Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу <http://vo.ukraine.edu.ua/> за адресою:

<https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=28773>

(вказати адресу)

Робочу програму перевірено

„28” серпня 2025 року

Завідувач відділу освітньої діяльності
Хмельницького фахового коледжу
Університету «Україна»

(підпис)

Наталія ЛУЦКЕВИЧ

(ім'я та прізвище)

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальний обсяг кредитів – 5	Галузь знань 23 Соціальна робота	Вид дисципліни за вибором здобувача освіти (загальноуніверситетська, обов'язкова чи за вибором здобувача освіти)	
Загальний обсяг годин – 150	Спеціальність 231 Соціальна робота	Цикл підготовки професійний (загальний чи професійний)	
Модулів – 1	Спеціалізація немає	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: реферат	Мова викладання, навчання та оцінювання: українська	Семестр (загальний чи професійний)	
		4-й	4-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи здобувача освіти – 6	Освітній ступінь: фаховий молодший бакалавр	28 год.	–
		Практичні, семінарські	
28 год.		–	
Лабораторні			
–		–	
Самостійна робота			
94 год.		–	
Індивідуальні завдання: 6 год.			
Вид семестрового контролю: залік			
Частка аудиторних занять становить: для денної форми здобуття освіти – 37,3% для заочної форми здобуття освіти – 62,7%			

Програма дисципліни виконується в повному обсязі незалежно від форми навчання.

Аудиторне навантаження заочної форми становить:

1-2 курси навчання ОС «бакалавр» і «молодший бакалавр», ОПС «фаховий молодший бакалавр» та ОКР «молодший спеціаліст» – 20% від аудиторного навантаження денної форми навчання.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: розкрити поняття і сутність основ економічних знань у соціальній сфері та соціального добробуту як напрямку соціально-економічних досліджень задля досягнення соціального добробуту; формування у здобувачів освіти глибокого розуміння необхідності розвитку цілісного світогляду і опанування ними навичок системного мислення в галузі соціально-економічного функціонування суспільства спрямованого на створення умов для розвитку і самореалізації особистості в скороминучих трансформаційних змінах глобального характеру.

Завдання:

- охарактеризувати основні поняття економічних знань соціальної сфери,
- розглянути формування, розвиток і покращення соціального добробуту,
- охарактеризувати елементи та концепції соціально-економічного функціонування суспільства.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни „Основи економічних знань у соціальній сфері та соціальний добробут” здобувач освіти повинен **знати:**

- предмет, метод, зміст економічних знань у соціальній сфері;
- сутність основних категорій, які вивчає соціальна економіка;
- критерії оцінки і принципи організації соціальної політики;
- чинники, що визначають соціальний добробут;
- форми прояву людської особистості в соціальній економіці: людина як споживач, як виробник, як продавець своєї робочої сили, як підприємець;
- міжнародне науково-технічне співробітництво, його форми та досвід розвинутих країн щодо досягнення соціального добробуту, формування соціальних стимулів інноваційної діяльності.

уміти:

- відповідати на основні теоретичні питання теми і аналізувати законодавство;
- аналізувати різні погляди на соціальний добробут;
- аналізувати типи і моделі соціальної ринкової економіки, а також соціально-економічні системи;
- вивчати чинники, що впливають на формування соціальної структури сучасного українського суспільства;
- компетентно використовувати знання про соціальне страхування та соціальну допомогу населенню, особливо в контексті умов воєнного стану.

**ПЕРЕЛІК І СУТНІСТЬ СФОРМОВАНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
І РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ:**

Назва компетентностей/ результатів навчання	Сутність сформованих компетентностей/ результатів навчання
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 8. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо</p>
Спеціальні компетентності (СК)	<p>СК 1. Здатність розуміти сутність, напрямки та види соціальної роботи.</p> <p>СК 2. Здатність використовувати на практиці знання нормативно-правових актів соціальної роботи і соціального забезпечення.</p> <p>СК 5. Здатність виявляти потреби населення у соціальних послугах.</p> <p>СК 6. Здатність організовувати та контролювати надання соціальних послуг.</p> <p>СК 14. Здатність до надання допомоги та підтримки отримувачів соціальних послуг із урахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.</p>
Результати навчання (РН)	<p>РН 1. Здійснювати пошук, аналіз та оброблення інформації для розв'язання професійних завдань.</p> <p>РН 3. Розв'язувати типові задачі в професійній діяльності.</p> <p>РН 7. Застосовувати на практиці нормативно-правові акти з питань надання соціальних послуг.</p> <p>РН 8. Вести документацію з організації соціального обслуговування та допомоги, обліку та звітності.</p> <p>РН 9. Здійснювати соціальне інспектування й оцінку потреб уразливих категорій громадян, у тому числі тих, хто опинився у складних життєвих обставинах.</p> <p>РН 12. Знаходити рішення для покращення соціального добробуту і соціальної безпеки громадян.</p> <p>РН 14. Планувати, аналізувати, контролювати й оцінювати власну роботу і роботу інших осіб у спеціалізованому контексті.</p> <p>РН 15. Критично аналізувати й оцінювати</p>

	чинну систему соціального захисту і організацій соціальної сфери на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.
--	--

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Анотація дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1.

Теоретико-концептуальні основи економічних знань у соціальній сфері та соціального добробуту

Тема № 1. Концептуальні основи соціальної економіки

Поняття, суб'єкти та задачі соціальної економіки. Три «чистих типи» соціальної економіки: охлократичний, демократичний і олігархічний. Зростання добробуту народу – основна спрямованість соціальної економіки.

Соціальні функції економіки. Рівень життя населення як загальний критерій соціальної економіки. Соціалізація економічних відносин. Соціальна стратифікація – виділення і розшарування груп у суспільстві.

Особливості соціальної економіки в перехідних умовах. Зростання соціальних гарантій, соціальне благополуччя як наслідок ринкової ефективності. Два етапи соціалізації в досвіді перехідних економік. Модель адресної соціальної допомоги. Важливість переходу від переважно соціальної підтримки до соціального страхування. Класична модель соціальної ринкової економіки. Створення системи соціального захисту.

Тема № 2. Теорія соціального (суспільного) добробуту як основа концепції соціального ринкового господарства

Розвиток теорії суспільного добробуту. Історія розвитку економічної теорії. Причини неспроможності теорії добробуту. Проблеми ефективності та рівності – справедливості розподілу благ між різними групами покупців і продавців.

Вплив теорії добробуту на соціально-ринкову економіку. Дослідження змінення підходів до проблеми добробуту як цільової спрямованості розвитку суспільства.

Тема № 3. Соціалізація економічного розвитку

Об'єктивна необхідність соціалізації економічного розвитку. Соціальні наслідки економічних відносин. Соціальний чинник як похідний від економічного. Економічна і соціальна людина. Людина як “засіб” економіки. Підхід до “людського капіталу”. Умови соціалізації економіки.

Методи соціалізації економіки та соціального регулювання. Соціальні трансферти. Зростання соціалізації. Економічні потреби. Соціально

орієнтована ринкова економіка. Напрями економічної стратегії держави для української економіки. Інституційні зміни та соціальні функції держави в умовах соціалізації економіки. Зростання соціальної орієнтації держави. Соціальні функції держави.

Тема № 4. Соціальне ринкове господарство, його типи та моделі

Суспільне господарство та його форми. Соціальна спрямованість розвитку країн капіталістичного середовища. Сутність соціальної ринкової економіки. Еволюція економічних систем. Трансформація ринкового господарства у соціальне ринкове. Соціальні системи.

Типи і моделі соціальної ринкової економіки. Приклад розвинутих країн із соціалізованою моделлю ринкової економіки. Економічна система Швеції, орієнтована на досягнення соціальних цілей.

“Соціальна ринкова економіка”. Умови переходу України до соціального ринкового господарства

Тема № 5. Система суб'єктів соціальної економіки

Соціальна структура суспільства. Соціальна стратифікація. Соціально-економічна стратифікація. Стратифікаційні підходи. Засоби стратифікаційного аналізу.

Історичні типи соціальної стратифікації. Трансформація соціальної структури в умовах перехідної економіки. Соціальна стратифікація сучасного Українського суспільства. Середній клас: суть та соціально-економічні критерії його визначення.

Тема № 6. Економічне мислення в соціальній економіці

Економічне мислення: поняття, місце в економічній структурі суспільства. Суспільна економічна свідомість. Єдність теоретичного й емпіричного рівнів економічного мислення.

Особливості формування економічного мислення у трансформаційних умовах. Розвиток теоретичного рівня економічної свідомості. Економічне мислення та неокласичний економічний аналіз. Теорія граничної корисності (маржиналізму).

Тема № 7. Механізм координації соціальної економіки

Інституційні основи координації соціальної економіки. Форми соціальних інститутів. Інституційні зміни соціальної економіки. Соціальне страхування та заробітна плата як провідні механізми збереження та запобігання у випадках недопустимого зниження рівня життя людини та відтворення можливих втрат внаслідок соціальних ризиків.

Діалектика економічного і соціального розвитку та суперечності ринкової економіки. Соціальна сфера. Нові підходи до визначення соціальної сфери та оцінки її ролі у суспільному розвитку. Розвиток соціальної сфери. Реалізація соціальної орієнтованості економіки. Соціальні суперечності економіки України та шляхи їх розв'язання. Механізм соціальної координації.

Змістовий модуль 2. Соціальні політика, безпека, захист та забезпечення населення. Нормативні основи економіки та сучасні виклики соціальної роботи

Тема № 8. Соціальна політика та її роль в соціалізації економіки

Соціальна політика як один з найважливіших напрямів державного регулювання економіки. Основні завдання соціальної політики держави. Патерналістська соціалістична модель. Шведська модель соціальної політики.

Принципи соціальної політики. Витрати на соціальний захист населення та інші соціальні індикатори України. Цілі і пріоритети соціальної політики. Соціальна справедливість і ефективність. Соціальні пріоритети. Методи державного регулювання реалізації соціальної політики. Інструменти проведення соціальної політики. Соціальні стандарти. Прожитковий мінімум. Вартість споживчого кошика. Мінімальний розмір оплати праці і мінімальний розмір пенсії. Концепція сталого розвитку як основна теорія соціальної політики в умовах глобалізації. Система індикаторів, розроблена Комісією ООН по сталому розвитку.

Тема № 9. Соціальна безпека

Сутність соціальної безпеки держави. Сучасні теорії безпеки. Національна безпека. Соціальний компонент економічної безпеки. Соціально-економічні аспекти проблем безпеки на сучасному етапі суспільного розвитку. Найважливіші національні інтереси України в соціальній сфері. Діагностика рівня соціальної безпеки.

Система соціальних цілей. Соціально-економічні інтереси. Стан соціальної безпеки України. Сучасна діагностика рівня соціальної безпеки. Механізм забезпечення соціальної безпеки: сутність, функції, принципи функціонування.

Тема № 10. Соціальний захист населення

Сутність категорії "соціальний захист" як важливої складової соціальної економіки. Принципи, на яких будується система соціального захисту. Характеристика основних складових соціального захисту населення. Соціальний захист як система. Об'єкти і суб'єкти соціального захисту. Організаційно-правова структура системи соціального захисту.

Соціальне страхування та соціальний ризик. Види і засоби соціального страхування. Міжнародні норми соціального страхування. Система державного соціального страхування. Форми та заходи соціального захисту вразливих верств населення. Державна молодіжна економіка. Державна допомога сім'ям з дітьми та її види. Сім'я з дітьми, малозабезпечена сім'я з дітьми, неблагополучна сім'я, сім'я соціального ризику. Неповні та багатодітні сім'ї. Форми соціального захисту багатодітних матерів та неповних сімей. Система соціального захисту інвалідів.

Система соціального захисту економічно активного населення. Гарантії в оплаті праці як елемент соціального захисту найманих працівників. Мінімальна заробітна плата. Зайнятість населення та безробіття. Мобільність робочої сили

Тема № 11. Пенсійна система та пенсійне забезпечення

Пенсія як державна виплата. Пенсійне забезпечення в Україні і його сучасні проблеми. Пенсійний фонд України. Основні завдання Пенсійного фонду. Суб'єкти пенсійного забезпечення. Недержавні пенсійні фонди: види, значення, роль.

Види пенсій та їх характеристика (трудові та соціальні). Критерії призначення пенсій в Україні. Багаторівнева система пенсійного забезпечення. Перший рівень – солідарна система; другий рівень – обов'язкова накопичувальна система; третій рівень – додаткова або добровільна накопичувальна система.

Пенсійний вік у різних країнах. Пенсійні схеми недержавних фондів соціального забезпечення. Досвід пенсійної реформи у різних країнах світу.

Тема № 12. Розвиток соціального підприємництва та розробка соціальних проектів

Організаційні основи та особливості створення соціального підприємництва. Ознаки соціального підприємництва як суб'єкта господарювання. Класифікація соціального підприємництва за певними ознаками. Юридичні акти, що регламентують умови створення, функціонування та ліквідації соціального підприємництва.

Сутність та структура соціального проекту. Соціальне проектування як процес створення соціального проекту. Краудфандинг як інструмент реалізації важливих соціальних проектів.

«Соціальна відповідальність» як категорія сучасного соціального знання. Концепція стійкого розвитку та концепція корпоративної стійкості. Сутність суспільного руху за соціальну відповідальність. Концептуальні основи розвитку соціальної відповідальності. Сутність, види, категорії, еволюція, концепції, моделі та рівні соціальної відповідальності.

Тема № 13. Теоретико-методологічні та нормативні основи економіки соціальної роботи

Соціальна політика та економічні функції держави в умовах ринкової економіки. Основні принципи соціальної політики. Поняття соціального захисту та соціального забезпечення. Зміст та обсяг державних гарантій права на соціальний захист.

Міжнародний стандарт у сфері соціального захисту людини. Конституційні основи соціального захисту. Аналіз нормативно-правової бази соціального захисту. Аналіз практики Конституційного Суду України.

Тема 14. Сучасні виклики реалізації соціальної політики в умовах війни та післявоєнного відновлення та в контексті сталого розвитку

Соціальна політика під час війни в Україні як інструмент підтримки населення та чинник збереження національної єдності. Теоретичні напрацювання та концепції соціальної якості – стратегічні пріоритети державної політики соціального захисту населення.

Соціальна політика в умовах соціальних трансформацій, викликаних війною. Адаптація соціальної політики до умов війни та повоєнних викликів.

Дисципліни, вивчення яких обов'язково передують цій дисципліні: вступ до спеціальності та етика соціальної роботи, історія соціальної роботи.

Міждисциплінарні зв'язки: Система організацій соціальної сфери, методи соціальної роботи.

4.2. Структура навчальної дисципліни

4.2.1. Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт														Форми роботи та методи контролю знань
	денна форма							заочна форма							
	Усього	аудиторна					с.р.	Усього	аудиторна					с.р.	
		у тому числі							у тому числі						
л		сем	пр	лаб	інд	л			сем	пр	лаб	інд			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Модуль 1															
Змістовий модуль 1. Теоретико-концептуальні основи економічних знань у соціальній сфері та соціального добробуту															
Тема 1. Концептуальні основи соціальної економіки	9	2	2	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: огляд додаткової літератури
Тема 2 Теорія соціального (суспільного) добробуту як основа концепції соціального ринкового господарства	9	2	2	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	АР: письмове тестування СР: письмове завдання для самост. Опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації

Тема 3. Соціалізація економічного розвитку	10	2	2	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	АР: співбесіда СР: підготовка та проведення презентації ІР: складання кросворду за основними термінами теми
Тема 4. Соціальне ринкове господарство, його типи та моделі	10	2	2	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	АР: письмове тестування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації
Тема 5. Система суб'єктів соціальної економіки	10	2	2	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації
Тема 6. Економічне мислення в соціальній економіці	10	2	2	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації
Тема № 7. Механізм координації соціальної економіки	10	2	2	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації
Модульний контроль	2	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	комп'ютерне тестування
Разом за змістовим модулем 1	70	14	14	-	-	-	42	-	-	-	-	-	-	-	-	
Змістовий модуль 2. Соціальні політика, безпека, захист та забезпечення населення. Нормативні основи економіки та сучасні виклики соціальної роботи																
Тема 8. Соціальна політика та її роль в соціалізації економіки	9	2	2	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації
Тема 9. Соціальна безпека	9	2	2	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації

Тема 10. Соціальний захист населення	10	2	2	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації
Тема 11. Пенсійна система та пенсійне забезпечення	10	2	2	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації
Тема 12. Розвиток соціального підприємництва та розробка соціальних проєктів	10	2	2	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації
Тема 13. Теоретико-методологічні та нормативні основи економіки соціальної роботи	10	2	2	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації.
Тема 14. Сучасні виклики реалізації соціальної політики в умовах війни та післявоєнного відновлення та в контексті сталого розвитку	10	2	2	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації.
Модульний контроль	2	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	комп'ютерне тестування
Разом за змістовим модулем 2	70	14	14	-	-	-	42	-	-	-	-	-	-	-	
Усього годин	140	28	28	-	-	-	84	-	-	-	-	-	-	-	
ІНДЗ	10	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	реферат
Усього годин	150	28	28	-	-	-	94	-	-	-	-	-	-	-	

4.2.2. Навчально-методична картка дисципліни „Основи економічних знань у соціальній сфері та соціальний добробут ”

Разом: 150 год., лекції – 28 год., семінарські заняття – 28 год., самостійна робота – 94 год.

Модулі	Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2						
Назва модуля	Теоретико-концептуальні основи економічних знань у соціальній сфері та соціального добробуту							Соціальні політика, безпека, захист та забезпечення населення. Нормативні основи економіки та сучасні виклики соціальної роботи						
Кількість балів за модуль	40 балів							40 балів						
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Теми лекцій	Тема 1. Концептуальні основи соціальної економіки	Тема 2. Теорія соціального (суспільного) добробуту як основа концепції соціального ринкового господарства	Тема 3. Соціалізація економічного розвитку	Тема 4. Соціальне ринкове господарство, його типи та моделі	Тема 5. Система суб'єктів соціальної економіки	Тема 6. Економічне мислення в соціальній економіці	Тема 7. Механізм координації соціальної економіки	Тема 8. Соціальна політика та її роль в соціалізації економіки	Тема 9. Соціальна безпека	Тема 10. Соціальний захист населення	Тема 11. Пенсійна система та пенсійне забезпечення	Тема 12. Розвиток соціального підприємництва та розробка соціальних проектів	Тема 13. Теоретико-методологічні та нормативні основи економіки соціальної роботи	Тема 14. Сучасні виклики реалізації соціальної політики в умовах війни та післявоєнного відновлення та в контексті
Теми семінарських занять	Тема 1. Концептуальні основи соціальної економіки	Тема 2. Теорія соціального (суспільного) добробуту як основа концепції соціального ринкового господарства	Тема 3. Соціалізація економічного розвитку	Тема 4. Соціальне ринкове господарство, його типи та моделі	Тема 5. Система суб'єктів соціальної економіки	Тема 6. Економічне мислення в соціальній економіці	Тема 7. Механізм координації соціальної економіки	Тема 8. Соціальна політика та її роль в соціалізації економіки	Тема 9. Соціальна безпека	Тема 10. Соціальний захист населення	Тема 11. Пенсійна система та пенсійне забезпечення	Тема 12. Розвиток соціального підприємництва та розробка соціальних проектів	Тема 13. Теоретико-методологічні та нормативні основи економіки соціальної роботи	Тема 14. Сучасні виклики реалізації соціальної політики в умовах війни та післявоєнного відновлення та в контексті сталого розвитку
Бали	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Сам. робота	5 балів							5 балів						
Види поточного контролю	Модульні контрольні роботи (10 балів)													
ІНДЗ	10 балів													

4.3. Форми організації занять

4.3.1. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема № 1. Концептуальні основи соціальної економіки	2
2	Тема № 2. Теорія соціального (суспільного) добробуту як основа концепції соціального ринкового господарства	2
3	Тема № 3. Соціалізація економічного розвитку	2
4	Тема № 4. Необхідність, сутність та напрями соціальної орієнтації економічного розвитку	2
5	Тема № 5. Система суб'єктів соціальної економіки	2
6	Тема № 6. Економічне мислення в соціальній економіці	2
7	Тема № 7. Механізм координації соціальної економіки	2
8	Тема № 8. Соціальна політика та її роль в соціалізації економіки	2
9	Тема № 9. Соціальна безпека	2
10	Тема № 10. Соціальний захист населення	2
11	Тема № 11. Пенсійна система та пенсійне забезпечення	2
12	Тема № 12. Розвиток соціального підприємництва та розробка соціальних проектів	2
13	Тема № 13. Теоретико-методологічні та нормативні основи економіки соціальної роботи	2
14	Тема № 14. Сучасні виклики реалізації соціальної політики в умовах війни та післявоєнного відновлення та в контексті сталого розвитку	2
Разом		28

Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		залік		
90 – 100	<i>відмінно</i>	зараховано (5)	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	зараховано (4)	B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	зараховано (4)	C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	зараховано (3)	D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	зараховано (3)	E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	не зараховано (2)	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	не зараховано (2)	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

4.3.2. Індивідуальна навчально-дослідна робота (навчальний проєкт)

Індивідуальна навчально-дослідна робота (ІНДР) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності здобувача освіти, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання студентами ІНДР прилюдним захистом навчального проєкту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу – це вид науково-дослідної роботи здобувача освіти, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних та лабораторних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- підготовка наукової статті з будь-якої теми курсу (**10 балів**);
- участь у науковій студентській конференції (**5 балів**);
- дослідження різноманітних питань з тематики дисципліни у вигляді есе (**5 балів**);
- дослідження з тематики дисципліни у вигляді реферату (охоплює весь зміст навчального курсу) – **10 балів**;
- підготовка, представлення та захист презентації в аудиторії до однієї із тем лекційного чи семінарського заняття – **5 балів**.

Орієнтовна структура ІНДЗ – дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

Тематика ІНДЗ

(дослідження у вигляді реферату)

1. Добробут народу – основний вектор розвитку соціальної економіки.
2. Соціальна стратифікація – процес розшарування суспільства, що формує соціальну нерівність.
3. Основні принципи теорії суспільного добробуту та їх характеристика.
4. Синтез цілей економічного прогресу та соціальної солідарності.
5. Обґрунтування глобального економічного розвитку як соціалізація.
6. Соціалізація економіки як механізм розвитку суспільства.
7. Збільшення соціальної ролі держави за рахунок посилення соціальної спрямованості бюджетів розвинутих країн світу.

8. Основні ознаки соціальної орієнтації економіки.
9. Бізнес із соціальною відповідальністю.
10. Аналіз суб'єктів соціальної економіки.
11. Основні економічні проблеми та вибір в соціальній економіці.
12. Процеси інтелектуалізації, віртуалізації економіки, використання новітніх технологій та інструментів як елементи нового економічного мислення в соціальній економіці.
13. Гармонізація економічної діяльності з соціальними цілями.
14. Механізм соціальної координації – комплекс заходів щодо підвищення рівня матеріального та духовного добробуту суспільства.
15. Задоволення ширших суспільних потреб, враховуючи соціальні наслідки економічних рішень.
16. Соціальна політика в контексті глобалізації.
17. Поняття соціальної безпеки та її роль в системі національної безпеки держави.
18. Соціальна безпека людини в умовах військової агресії.
19. Соціальний захист населення в умовах воєнного стану.
20. Перспективи соціального захисту населення в післявоєнних умовах.
21. Сучасна пенсійна система України – симбіоз трьох рівнів.
22. Моделі пенсійного забезпечення.
23. Оцінка системи пенсійного забезпечення України в умовах воєнного стану.
24. Становлення соціального підприємництва в Україні.
25. Соціальне підприємництво як дієвий інструмент вирішення соціальних проблем.
26. Теоретико-методологічні засади адаптації соціального законодавства України до законодавства ЄС.
27. Теоретико-прикладні основи детінізації економіки України, як основа соціального майбутнього та розвитку.
28. Необхідність інтеграції Цілей Сталого Розвитку.
29. Особливості реалізації соціальної функції держави та захисту прав людини в умовах війни.
30. Соціальне відторгнення та соціальне залучення в Україні: причини, наслідки та шляхи подолання в умовах сучасних викликів.

Додаткові курси в рамках ІНДЗ

<https://prometheus.org.ua/courses-catalog/>
<https://ed-era.com/courses/>
<https://www.enableme.com.ua/ua/article/najkrasi-bezkostovni-onlajn-kursi-dla-ukrainciv-11573>

**Критерії оцінювання ІНДЗ
(дослідження у вигляді реферату)**

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	1 бал
2.	Складання плану реферату	1 бал
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень у логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання	4 балів
4.	Дотримання правил реферування наукових публікацій	1 бал
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	1 бал
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел, посилання	2 бали
Разом		10 балів

Оцінка за ІНДЗ у вигляді реферату: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 10-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
9-10	відмінно	5	A	відмінно
7 – 8	добре	4	BC	добре
4 – 6	задовільно	3	DE	задовільно
0 – 3	незадовільно	2	FX	незадовільно з можливістю повторного виконання

4.3.3. Теми самостійної роботи здобувачів освіти

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема № 1. Теорія та втілення соціального добробуту – основа майбутнього соціально відповідальної держави	40
Модульний контроль		2
2	Тема № 2. Соціальні політика, безпека, захист, забезпечення населення в умовах війни та повоєнної розбудови	40
Модульний контроль		2
ІНДЗ		10
Разом		94

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль 1. Теоретико-концептуальні основи економічних знань у соціальній сфері та соціального добробуту			
Тема № 1. Концептуальні основи соціальної економіки (5 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	5	I
Тема № 2. Теорія соціального (суспільного) добробуту як основа концепції соціального ринкового господарства (5 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання		II
Тема № 3. Соціалізація економічного розвитку (6 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання		III
Тема № 4. Соціальне ринкове господарство, його типи та моделі (6 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання		IV
Тема № 5. Система суб'єктів соціальної економіки (6 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання		V
Тема № 6. Економічне мислення в соціальній економіці (6 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання		VI
Тема № 7. Механізм координації соціальної економіки (6 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання		VII
Підсумкова модульна контрольна робота (2 год.)	Тестування	5	VII
<i>Всього: 42 год.</i>	<i>Всього: 10 балів</i>		
Змістовий модуль 2. Соціальні політика, безпека, захист та забезпечення населення. Нормативні основи економіки та сучасні виклики соціальної роботи			
Тема № 8. Соціальна політика та її роль в соціалізації економіки (5 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	5	VIII
Тема № 9. Соціальна безпека (5 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання		IX
Тема № 10. Соціальний захист населення (6 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання		X
Тема № 11. Пенсійна система та пенсійне забезпечення (6 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання		XI
Тема № 12. Розвиток соціального підприємництва та розробка соціальних проєктів (6 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання		XII
Тема № 13. Теоретико- методологічні та нормативні основи економіки соціальної роботи (6 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання		XIII
Тема № 14. Сучасні виклики реалізації соціальної політики в умовах війни та післявоєнного відновлення та в контексті сталого розвитку (6 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання		XIV
Підсумкова модульна контрольна	Тестування	5	XV

робота (2 год.)			
<i>Всього: 42 год.</i>	<i>Всього: 10 балів</i>		
<i>Індивідуальна навчально-дослідна робота: 10 год.</i>	<i>Реферат</i>	<i>10</i>	<i>XV</i>
<i>Разом: 94 год.</i>	<i>Разом: 30 балів</i>		

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації:

- *словесні*: лекція (традиційна, проблемна тощо) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація PowerPoint), семінари, пояснення, розповідь, бесіда;
- *наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація;
- *практичні*: вправи.

2. За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота здобувачів освіти із книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

Методи викладання навчального матеріалу визначаються викладачем в залежності від виду занять, змісту теми, цілей і завдань, можливостей здобувачів освіти та часом, відведеним для вивчення теми.

В ході лекцій використовуються наступні методи:

пояснювально-ілюстративна лекція включає усний виклад навчального матеріалу з ілюстрацією таблиць, слайдів, роздаткового матеріалу, з використанням ТЗН.

- лекція з елементами бесіди, яка включає усний виклад навчального матеріалу, великого за обсягом, складного за логічною побудовою у якому застосовується питально-відповідальний метод навчання з використанням ілюстративного матеріалу.

- проблемна лекція спрямована на розвиток логічного мислення здобувачів освіти, коли при читанні лекції перед здобувачами освіти формулюється проблема для самостійного осмислення того, що далі розкривається викладачем; у ході лекції здобувачам освіти може видаватися надрукований роздавальний матеріал або здійснюватися показ таблиць, слайдів, які допомагають здобувачам освіти у вирішенні поставленої проблеми.

В ході семінарських занять застосовуються наступні методи:

- семінарське заняття організовується у формі доповідей і обговорень. Увага студентів зосереджена на висвітленні матеріалу з наданням інформації про нові наукові розробки.

- репродуктивний метод застосовується при проведенні підсумкового

семінару зі змістового модуля з використанням тестового контролю у ІКЦ.

5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Під час викладання навчальної дисципліни „*Основи економічних знань у соціальній сфері та соціальний добробут*” застосовуються наступні методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти:

1. Метод створення ситуації новизни навчального матеріалу – надання нових фактів та самостійний їх пошук створює відчуття збагачення знаннями спонукає здобувачів освіти до самовдосконалення.

2. Метод опори на життєвий досвід здобувачів освіти – використання викладачем у навчальному процесі життєвого досвіду здобувачів освіти – фактів, явищ, які вони спостерігали в житті, або в яких самі брали участь.

3. Метод емоційно-морального стимулювання – включення у зміст навчання моральних ситуацій прикладів з життя.

4. Метод зацікавлення – реалізується за допомогою цікавих прикладів, парадоксальних фактів (цікаві аналогії, проблемні запитання, досліди).

5. Метод емоційного сплеску та заохочення – підтримка, підбадьорювання, заохочення; педагог має демонструвати своє прагнення допомогти здобувачу освіти, бути впевненим у його силах та здібностях.

6. Метод пізнавальних ігор:

- *ділова гра* – діалог на професійному рівні, в якому відбуваються зіткнення різних думок, пропозицій, і взаємна критика гіпотез. Їх обґрунтування, що призводить до появи нових знань і уявлень;

- *рольова гра* – імпровізоване розігрування заданої ситуації;

- *інтерактивна гра* – метод навчання, заснований на досвіді, отриманому в результаті спеціально організованої соціальної взаємодії учасників з метою зміни індивідуальної моделі поведінки;

- *симуляція* – метод навчання, який моделює обмежені в часі, конкретні життєві ситуації, результат яких залежить від поведінки учасників процесу взаємодії.

5.3. Інклюзивні методи навчання

1. Методи формування свідомості: бесіда, диспут, лекція, приклад, пояснення, переконання.

2. Метод організації діяльності та формування суспільної поведінки особистості: вправи, привчання, виховні ситуації, приклад.

3. Методи мотивації та стимулювання: вимога, громадська думка. Неприпустимо застосовувати в інклюзивному вихованні методи емоційного стимулювання – змагання, заохочення, переконання.

4. Метод самовиховання: самопізнання, самооцінювання,

саморегуляція.

5. Методи соціально-психологічної допомоги: психологічне консультування, аутотренінг, стимуляційні ігри.

6. Спеціальні методи: патронат, супровід, тренінг, медіація.

7. Спеціальні методи педагогічної корекції, які варто використовувати для цілеспрямованого виправлення поведінки або інших порушень, викликаних спільною причиною. До спеціальних методів корекційної роботи належать: суб'єктивно-прагматичний метод, метод заміщення, метод „вибуху”, метод природних наслідків і трудовий метод.

Методика навчання (як система) – організований набір методів, прийомів, засобів і форм навчання, який використовується для досягнення освітніх цілей.

Методика є структурованим застосуванням методів – організоване використання різних методів і прийомів, яке обумовлено специфікою освітнього процесу або діяльності. Вона описує як саме, в якій послідовності і в яких умовах застосовуються певні методи для досягнення результату.

Методика навчання може включати в себе різні методи, стратегії, підходи, засоби навчання (аудіовізуальні матеріали, інтернет-ресурси, дидактичні ігри тощо) і системи організації роботи (до прикладу: поетапне вивчення лексики, розвиток навичок письмового та усного мовлення).

Методика викладання навчальної дисципліни – вибір викладачем та застосування методів для ефективного засвоєння матеріалу здобувачами освіти.

Методика навчання для здобувачів освіти з порушеннями здоров'я має важливі відмінності, які враховують індивідуальні потреби кожного типу порушень і передбачає модифікацію форм роботи та типів завдань для таких здобувачів освіти.

Кожен тип інвалідності має свої специфічні потреби, і тому підхід до навчання має бути адаптованим, щоб забезпечити максимальну ефективність для здобувачів освіти. Враховуючи різні види порушень (порушення слуху, зору, рухової активності, когнітивні порушення тощо), методика вивчення буде різною. Використання адаптованих технологій, інклюзивних методів та індивідуальних підходів дозволяє забезпечити ефективне навчання для всіх здобувачів освіти, незалежно від типу інвалідності.

Методика навчання для здобувачів освіти з порушеннями слуху

Для здобувачів освіти з порушеннями слуху основним викликом є відсутність або обмеження слухового сприйняття, що може ускладнити процес вивчення мови через усне спілкування та аудіоматеріали. Адаптованими методиками є:

Жестова мова: Якщо здобувач освіти має порушення слуху та використовує жестову мову як основний засіб комунікації, то вивчення дисципліни проводиться через переклад на жестову мову (із залученням відповідного спеціаліста чи фрагментів відео із дублюючим перекладом на жестову мову), зокрема для усного компоненту. Програми з навчання для

таких здобувачів освіти можуть включати використання перекладачів жестової мови під час лекцій.

Субтитри: Всі відеоматеріали, які використовуються на заняттях (фільми, навчальні відео), мають субтитри, що дозволяє здобувачам освіти з порушеннями слуху ознайомлюватися з мовними структурами та словником.

Адаптовані навчальні матеріали: Використання візуальних методів, таких як ілюстрації, діаграми, картки з лексикою, допомагає краще засвоювати матеріал. Також створюються текстові файли або аудіоматеріали з субтитрами для покращення розуміння контексту.

Практика усного мовлення через письмове спілкування: Оскільки здобувачі освіти не чуять мовлення, замість усної практики для такої категорії здобувачів освіти фокусується увага на письмових завданнях, інтерактивних тестах і вправах, що включають роботу з текстами (письмові відповіді, розпізнавання лексики та граматики через текст).

Методика навчання для здобувачів освіти з порушеннями зору

У здобувачів освіти з порушеннями зору основною проблемою є труднощі з візуальним сприйняттям інформації, тому методика навчання адаптована до аудіо- та тактильних матеріалів.

Технології для читання з екрану: Використання програм для читання з екрану, таких як JAWS або NVDA, дозволяє здобувачам освіти з порушеннями зору слухати текстовий матеріал. Це забезпечує доступ до електронних підручників, презентацій та інших навчальних ресурсів.

Адаптація навчальних матеріалів: Усі текстові матеріали надаються у форматі для читання з екрану або у шрифті Брайля. Це дає можливість здобувачам освіти не тільки читати, але й активно працювати з навчальними матеріалами.

Озвучення текстів: Використання спеціальних додатків для озвучування текстів або аудіокниг допомагає здобувачам освіти вивчати нові слова та фрази на слух, а також слухати приклади правильного вимовляння.

Аудіовізуальні завдання: Для таких здобувачів освіти використовуються аудіовправи, зокрема з вимови та слухової практики. Це дозволяє розвивати навички аудіювання та вимови, хоча й без візуального сприйняття.

Інтерактивні вправи на слух: Заняття включають завдання, орієнтовані на слухове сприйняття мови (завдання на розпізнавання вимови, на відмінності в інтонації, акценті тощо).

Методика навчання для здобувачів освіти з порушеннями опорно-рухового апарату

Здобувачі освіти з порушеннями опорно-рухового апарату, як правило, мають фізичні обмеження, які можуть вплинути на їхню здатність використовувати традиційні навчальні засоби, але їхні когнітивні та мовні навички, як правило, не порушені. З цією метою освітній процес відповідно адаптований для зручності та доступності.

Онлайн-навчання та доступ до цифрових матеріалів: Онлайн платформи дозволяють здобувачам освіти з порушеннями опорно-рухового апарату навчатися без необхідності фізичного перебування в аудиторії, а також допомагають уникнути труднощів із переміщенням.

Інтерфейси з підтримкою доступу: Використання програмного забезпечення та навчальних платформ, що підтримують голосові команди або дають можливість здійснювати навчання за допомогою спеціальних пристроїв для вводу (як-от пристрої для управління комп'ютером через рухи очей чи голови).

Адаптація завдань для письмових відповідей: Враховуючи фізичні обмеження, здобувачі освіти можуть використовувати голосові помічники для виконання завдань або адаптовані клавіатури та інші технології для зручного введення тексту. Також враховується обсяг письмових завдань та швидкість проходження онлайн тестів, написання підсумкових робіт.

Методика навчання для здобувачів освіти з когнітивними порушеннями

Когнітивні порушення можуть включати труднощі з пам'яттю, увагою, сприйняттям інформації. Здобувачі освіти з такими порушеннями потребують адаптованих методик навчання, щоб забезпечити доступність матеріалу та поступове засвоєння нової інформації.

Розбиття матеріалу на малі блоки: Заняття структуруються (матеріал поділяється на малі частини), що дозволяє легше засвоювати інформацію та допомагає зберігати увагу на кожному етапі навчання.

Часті повторення та практичні вправи: Регулярне повторення пройденого матеріалу, використовуючи ігрові методи чи інші інтерактивні вправи.

Візуальні допоміжні засоби: Використання карток із лексикою, діаграм, малюнків допомагає здобувачам освіти з когнітивними порушеннями краще засвоювати мову.

Мультисенсорні підходи: Для здобувачів освіти з когнітивними порушеннями використовуються різні сенсорні канали (слух, зір, дотик), щоб стимулювати запам'ятовування та розуміння.

Методика навчання для здобувачів освіти із психічними порушеннями

Психічні порушення можуть включати депресії, тривожні розлади, посттравматичний стресовий синдром тощо, які можуть негативно впливати на здатність до концентрації, мотивацію та емоційний стан під час навчання.

Індивідуальний підхід: здобувачі освіти з психічними порушеннями потребують більш гнучкого підходу, наприклад, менших навантажень, частих перерв або персоналізованих уроків.

Підтримка в навчанні через терапевтичні методи: Залучення психологів або консультантів до освітнього процесу допомагає здобувачам освіти подолати емоційні труднощі.

Створення безпечного та підтримуючого середовища: Створення атмосфери довіри та підтримки, де здобувач освіти може вільно звернутися за допомогою або адаптувати темп навчання до своїх потреб.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Навчальна дисципліна „**Основи економічних знань у соціальній сфері та соціальний добробут**” оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з 2 змістових модулів.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою.

За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру.

Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки здобувачам освіти, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки „відмінно”, „добре”, „задовільно”, „незадовільно”, подано в таблиці нижче.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу здобувача освіти на семінарських заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує здобувач освіти за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.

Модульний контроль знань здобувачів освіти здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- стандартизовані тести;
- наскрізні проекти;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів

Оцінка	Критерії оцінювання
„відмінно”	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
„добре”	Ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
„задовільно”	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
„незадовільно”	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу вищої освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою екзамен	Оцінка за шкалою ECTS	
90 – 100	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4	B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4	C	<i>добре</i>

64 – 74	задовільно	3	D	задовільно
60 – 63	задовільно	3	E	задовільно (достатньо)
35 – 59	незадовільно	2	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	незадовільно	2	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6.2. Система оцінювання роботи здобувачів упродовж семестру

Вид діяльності здобувача	Максимальна кількість балів за одиницю	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
I. Обов'язкові					
1.2. Робота на семінарському і практичному занятті	5	7	35	7	35
1.4. Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5
1.5. Виконання модульної роботи	5	1	5	1	5
Разом			45		45
Максимальна кількість балів за обов'язкові види роботи: 90					
II. Вибіркові					
Виконання завдань для самостійного опрацювання (за вибором студента не більше 10 балів)					
2.1. Складання ситуаційних завдань із різних тем курсу					5
2.2. Огляд літератури з конкретної тематики					5
2.3. Анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, тематичні розвідки					5
2.4. Підготовка наукової статті з будь-якої теми курсу					10
2.5. Участь у науковій студентській конференції					5
2.6. Дослідження різноманітних питань з тематики дисципліни у вигляді есе					5
2.7. Виконання індивідуальних завдань у вигляді реферату (ІНДЗ)					10
Максимальна кількість балів за вибіркові види роботи: 10					
Всього балів за теоретичний і практичний курс: 100					

7. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Цілі сталого розвитку як парадигма сучасної соціальної економіки
2. Політика добробуту: суть, показники та напрями підвищення ефективності реалізації

3. Інфраструктура соціальної економіки
4. Соціальний капітал економіки: суть, значення, оцінювання
5. Моделі соціальної економіки: порівняльна характеристика
6. Пряма демократія і суспільний вибір. Свобода вибору в соціальній економіці
7. Пенсійне забезпечення в соціальній економіці: моделі, важелі, суперечності
8. Диспропорції ринку праці і умови забезпечення його пропорційного розвитку
9. Поняття та інструменти соціального захисту населення
10. Проблеми соціального розвитку і підтримки соціально вразливих верств населення
11. Корупція і тінізація як деструктивні чинники соціального розвитку суспільства
12. Програми міжнародної підтримки: роль у сучасній соціальній економіці
13. Роль міжнародних організацій у становленні та розвитку соціальної економіки
14. Поняття та критерії оцінювання суспільного добробуту
15. Роль та функції профспілок в соціальній економіці
16. Доходи населення: структура, вимір та диференціація
17. Індекс людського розвитку: суть, критерії та показники оцінювання, динаміка національного господарства
18. Соціальні суперечності економіки України та шляхи їх розв'язання
19. Методи та інструменти забезпечення соціалізації економіки на рівні суб'єктів господарювання
20. Значення та джерела бізнес-освіти в сучасній соціальній економіці
21. Форми зайнятості та політика зайнятості в сучасних умовах: Україна і світ
22. Соціальна безпека суб'єктів економіки та її вимір
23. Соціальні послуги та ефективність їх надання
24. Соціальна політика держави: національна модель
25. Умови та ефективність політики надання соціальних трансферів
26. Проблеми бідності та умови їх подолання в Україні
27. Роль та функції бізнесу у соціалізації сучасної економіки
28. Політика охорони здоров'я: суть, показники і напрями підвищення результативності
29. Демографічні проблеми сучасної економіки та державна демографічна політика
30. Політика доходів і її значення для збалансованого розвитку сучасної економіки
31. Стан та перспективи розвитку законодавства у сфері соціалізації економіки
32. Бідність як національна та глобальна соціально-економічна проблема

33. Безробіття: показники та соціальні наслідки
34. Соціальна політика у сфері захисту материнства та дитинства
35. Краудфандинг як інструмент реалізації важливих соціальних проектів
36. Роль держави в соціалізації економіки
37. Роль міжнародних соціально-економічних організацій в соціалізації сучасної економіки
38. Критерії економічно-соціальної стратифікації суспільства
39. Національні соціальні стандарти: зміст, структура, призначення
40. Програми ООН та їх роль у розвитку сучасної соціальної економіки
41. Людський розвиток як галузь наукових досліджень і соціальної економіки.
42. Взаємозв'язок економічного зростання й людського розвитку.
43. Суть теорії людського капіталу та її значення для концепції людського розвитку.
44. Сталий людський розвиток як мета соціально-економічної політики
45. Взаємозв'язок економічного зростання, людського розвитку і зайнятості.
46. Концепція сталого розвитку економіки.
47. Організаційні основи та особливості створення соціального підприємництва.
48. Ознаки соціального підприємництва як суб'єкта господарювання.
49. Сутність та структура соціального проекту.
50. Сутність, види, категорії, еволюція, концепції, моделі та рівні соціальної відповідальності.

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне тестування та самостійна робота																			Сума	Залік*
Змістовий модуль 1										Змістовий модуль 2								ІНДЗ		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	CP1	MK1	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	CP2	MK2			не більше 100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	10	100	30

T1, T2 ... T14 – теми змістових модулів

CP1, CP2 – самостійна робота

MK1, MK2 – модульний контроль

*- залік складається у випадку, коли здобувач освіти не набрав необхідну кількість балів для автоматичного заліку, або ж хоче підвищити свій бал.

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Опорний конспект лекцій
2. Методичні розробки до практичних занять.
3. Методичні розробки до виконання самостійної роботи здобувачів освіти.
4. Орієнтовна тематика реферативних досліджень.
5. Ілюстративні матеріали.
6. Глосарій по дисципліні.
7. Питання до модульного контролю.

8.1. Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для здобувачів з інвалідністю

1. Академічна доброчесність: ключ до якісної освіти (відео для здобувачів освіти). URL : <https://www.youtube.com/watch?v=mXU8laN1COc> (дата звернення: 28.08.2025).
2. Ефективні методики онлайн та змішаного навчання. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=0wwOiQcwcYg> (дата звернення: 28.08.2025).
3. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти як інструмент навчання. *Всеосвіта*. URL : https://www.youtube.com/watch?v=m5ExFEzr_N8 (дата звернення: 28.08.2025).
4. Самомотивація та мотивація до навчання. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=YBnrPpQ2W8w> (дата звернення: 28.08.2025).
5. Якісна озвучка тексту онлайн українською мовою. *VoxWorker*. URL : <https://voxworker.com/ua> (дата звернення: 28.08.2025).

Для інклюзивного навчання:

- методики диференційованого підходу до процесу навчання й оцінювання знань, умінь і здібностей здобувачів освіти з інвалідністю;
- дистанційні програми навчання для здобувачів освіти із проблемами слуху і порушеннями опорно-рухового апарату.
- спеціалізовані комп'ютерні програми для навчання осіб з інвалідністю;
- забезпечення осіб із проблемами зору спеціальною літературою: книгами, підручниками, навчальними посібниками, журналами, надрукованими шрифтом Брайля та укрупненим шрифтом, і звуковими комп'ютерними програмами;
- наявність аудіовізуальних засобів навчання, спеціальної навчально-методичної літератури в електронному, друкованому, аудіовізуальному форматах для осіб з інвалідністю;
- дидактичні матеріали та засоби навчання осіб з інвалідністю для дистанційної та відкритої форм навчання.

8.2. Глосарій (термінологічний словник)

Відповідальність – це зобов'язання виконувати, що стоять перед посадовою особою, завдання і відповідати за отриманий результат перед тим, хто делегував відповідні повноваження.

Внутрішньо переміщені особи. Згідно з міжнародним визначенням, це люди або групи людей, які були змушені рятуватися втечею або покинути свої будинки або місця проживання, через або для того, щоб уникнути наслідків збройного конфлікту, ситуації загального насильства, порушень прав людини або стихійних лих/техногенних катастроф, і які не перетнули міжнародновизнаний державний кордон країни. Згідно з українським законодавством, внутрішньо-переміщеною особою є громадянин України, який постійно проживає в Україні, якого змусили або який самостійно покинув своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, масових порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру.

Делегування – це передача завдання і повноважень, достатніх для її вирішення посадовій особі, яка бере на себе відповідальність за рішення даної задачі.

Ефективність соціального управління – результативність управління, що характеризується ступенем використання наявних ресурсів для досягнення поставлених цілей. Це результат управлінської діяльності, що оцінюється системою критеріїв і показників (економічних, соціальних, культурних тощо), що дозволяють визначити стан об'єкта управління кількісно і якісно.

Мозковий штурм – це спільне розв'язання творчої проблеми, яке забезпечується особливими прийомами. Ця форма обговорення виникла ще наприкінці 30-х років і спрямована на активізацію творчої думки з використання засобів, які знижують критичність і самокритичність людини а отже, підвищують її впевненість у собі й готовність до творчого пошуку.

Моніторинг – це процес регулярного збору та аналізу кількісних та якісних даних за попередньо встановленими показниками з метою аналізу процесу і якості виконання індивідуального плану заходів, а також своєчасного реагування на зміну ситуації, забезпечення ефективного використання ресурсів. Здійснення моніторингу дозволяє отримувати необхідну для оцінювання інформацію.

Мотивація – це процес стимулювання себе та інших до діяльності для досягнення особистих цілей або цілей організації. Зовнішні щодо людини кошти, які в тій чи іншій мірі спонукають його в процесі праці, називаються стимулами.

Соціальне страхування, яке є одним із базових інститутів системи соціального захисту – це система правових, економічних та організаційних заходів, метою яких є компенсація окремих видів соціальних ризиків.

Соціальний ризик – це визначена законодавчо ймовірність суттєвого зниження матеріальної забезпеченості в результаті втрати заробітної плати або трудового доходу з об'єктивних, соціально важливих причин, а також необхідності додаткових витрат.

Соціально вразливі верстви населення – особи з індивідністю або соціальні групи, для яких існує найбільша за інших ймовірність потерпання від соціальних збитків під руйнуючим впливом економічних, екологічних, техногенних та інших чинників сучасного життя.

Прожитковий мінімум – це вартісна величина набору продуктів харчування, а також мінімального набору непродовольчих товарів та мінімального набору послуг, які необхідні для нормального функціонування організму людини для задоволення основних соціальних та культурних потреб особистості.

Соціальна нерівність – це міра нерівномірного розподілу матеріальних і духовних благ у суспільстві, статусів і влади, а також у життєвому стані різних суспільних груп.

Малозабезпеченість – це неспроможність особи чи сім'ї з огляду на об'єктивні чинники забезпечити середньомісячний сукупний дохід на рівні прожиткового мінімуму.

Середньомісячний сукупний дохід сім'ї – це обчислений у середньому за місяць дохід усіх членів сім'ї з усіх джерел надходжень протягом шести місяців, що передують місяцю звернення за призначенням державної соціальної допомоги.

Функції управління – це види діяльності органів управління і посадових осіб, з допомогою яких вони впливають на керований об'єкт.

Функції управління – це об'єктивно необхідна, відносно самостійна частина управлінської діяльності (елемент управління), яка характеризується специфічним змістом, універсальністю втілення, особливою просторовочасовою формою вираження.

Функціональна структура управління – це система, кожна ланка якої виконує певну управлінську функцію.

8.3 Рекомендована література

Основна:

1. Атаманюк Р.Ф. Соціальна економіка: навчальний посібник. Львів: Новий Світ-2000, 2020. 203 с. Режим доступу: <https://www.libr.dp.ua/text/sod/1521132.pdf>.

2. Гусєва О.Ю., Воскобоева О.В., Хлевицька Т.Б. Соціальна відповідальність бізнесу: навчальний посібник. Київ: Державний університет телекомунікацій, 2020. 222 с.

3. Сотник І.М. Соціальна та солідарна економіка: навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2022. 247 с.

4. Навчальний посібник з соціального підприємництва. Українська соціальна академія, 2021. 163 с.

Допоміжна:

1. Безпаленко О.В. Вектори соціальної політики для України в умовах викликів війни. Проблеми сучасних трансформацій. Серія : економіка та управління. 2022. № 4. URL: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-4-07-04>.
2. Белова І.М., Семенишена, Н.В. Суть, основні напрями та функції соціального захисту населення. Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка. 2021. № 34. С. 92-106. URL: <https://doi.org/10.37406/2706-9052-2021-1-11>.
3. Беньковський, С.Ю., Зелений, В.І. Соціально-правові засади стратегії розвитку держави в умовах повномасштабної агресії рф проти України. Південноукраїнський правничий часопис. 2024. № 1. С. 201-205.
4. Білоусько Т.Ю. Циркулярна економіка в контексті досягнення цілей сталого розвитку. Економіка та суспільство. 2024. № 65. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4444/4381>.
5. Бурлай, Т.В., Дмитрук, Д.А., Костриця, В.І., Левін, Р.Я. Політика соціальної якості: теорія та міжнародні підходи в контексті завдань повоєнної реконструкції України. Український соціум. 2022. № 3(82). С. 9-30. URL: https://ukr-socium.org.ua/wp-content/uploads/2022/10/9_27_No-382_2022_ukr.pdf.
6. Грень Т.Я. Особливості реалізації політики соціального захисту територій в умовах війни. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування. Т. 33(72). № 6. С. 80-84. URL: https://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2022/6_2022/13.pdf.
7. Іванісов, О.В. Соціальний захист як інструмент забезпечення соціальної безпеки населення України. Український журнал прикладної економіки та техніки. Т. 9. № 1. С. 46-50. URL: https://ujae.org.ua/wp-content/uploads/2024/02/ujae_2024_r01_a7.pdf.
8. Корнієнко М.В. Права людини в умовах воєнного стану: загальноправовий дискурс. Південноукраїнський правничий часопис. 2022. № 1-20. С. 27–31. URL: <http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2022/1-2/7.pdf>.
9. Костюк О.В. Реалізація соціальної політики в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення України. Соціальне забезпечення та соціальна робота в умовах сучасних викликів : зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Хмельницький, 15 листопада 2024 року). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, С. 53-57.
10. Мадалиць В.В. Соціальна функція держави та права людини: механізми захисту в умовах воєнного стану. Аналітично-порівняльне правознавство. 2025. № 01, С. 41-47. URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2025/02/7.pdf>.
11. Медяник В.А. Поняття державної соціальної політики: адміністративно-правовий аспект. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. № 3, С. 528-531. URL: http://www.lsej.org.ua/3_2020/130.pdf.
12. Миколюк С.М. Соціальна допомога та виплати в умовах воєнного стану. Трансформаційні процеси соціально-гуманітарної сфери сучасної

України в умовах війни: виклики, проблеми та перспективи: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 2 червня). 2022. С. 92–94. URL: <http://nauksfgf.wunu.edu.ua/index.php/npsfgf/article/view/126/122>.

13. Мікуляк К.А., Красноноженко В.О. Вплив війни на реалізацію соціального захисту громадян України. *Modern Economics*, № 42, С. 85-90. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/42-2023/mikuliak.pdf>.

14. Патицька Х.О. Соціальний капітал як чинник сталого розвитку територіальних громад: поведінковий аспект. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. 2022. № 1(153), С. 10-15. URL: [https://ird.gov.ua/sep/sep20221\(153\)/sep20221\(153\)_010_PatytskaH.pdf](https://ird.gov.ua/sep/sep20221(153)/sep20221(153)_010_PatytskaH.pdf).

15. Петруненко Я.В. Трансформація ідеології соціальної справедливості в умовах регулювання економіки воєнного періоду. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2023. № 2 (49). С. 44-49. URL: http://pjuv.nuoua.od.ua/v2_2023/8.pdf.

16. Стащук О.В. Стан соціального захисту та соціального забезпечення населення України в умовах війни. Економіко-правовий розвиток сучасної України: матеріали XI Всеукраїнської наукової конференції студентів, аспірантів та молодих вчених, що присвячена 25-ій річниці з дня заснування Національного університету «Одеська юридична академія», м. Одеса, 25 листопада 2022 р. Одеса, С. 6-8. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/313f8075-ed9e-4bcc-bfb7-bbdc1bfc77f0/content>.

17. Турило, А.А., Архипенко, С.В., Буркова, Л.А. Соціальна відповідальність та сталий розвиток як підґрунтя сучасної соціальної політики. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 10. С. 109-114. URL: <https://nauka.com.ua/index.php/investplan/article/view/1518/1528>.

18. Урба С. Державна політика соціального захисту населення в системі економічної безпеки України. *Економіка та суспільство*. 2023. № 53. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-53-37>.

19. Хмарська, І., Кучерява, К., & Клімова, І. Особливості післявоєнного відновлення економіки України. *Економіка та суспільство*. 2022. № 42. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-31>.

20. Хорошев М. І. Ефективність системи соціального захисту в Україні в умовах війни. *Бізнес Інформ*. 2024. № 10. С. 268–277. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2024-10_0-pages-268_277.pdf.

Статті викладача та здобувачів освіти

1. Галко О.М. Забезпечення стійкості фінансової сфери в умовах війни. *Освіта і наука України в умовах війни та миру: суспільні виклики та перспективи розвитку: збірник наукових праць XXV Всеукраїнської науково-практичної конференції, 25-26 березня 2025 року / Карпатський інститут підприємництва ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»*. Хуст: КІП, 2025. 153 с. С. 30-38.

2. Галко О.М. Нагальні питання нормативного врегулювання, забезпечення стабільності фінансових відносин та протидія корупційним і

деструктивним проявам в фінансовій сфері в умовах воєнного стану. *Діяльність інститутів держави, права, органів місцевого самоврядування України у період воєнного стану. Міжнародна підтримка України: програма міжнародного науково-практичного круглого столу, 23 листопада 2023 року, ХІСТ. С. 5.*

Перелік періодичних видань

Найменування фахового періодичного видання	Роки надходження
Соціальна робота та соціальна освіта	2020-2025
Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління	2021-2025
Нове українське право	2021-2025
Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція	2021-2025

8.4. Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт/ : Бібліотечнобібліографічні ресурси : Бібліографічний моніторинг. URL : <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index>.

2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : Інтернет-сторінка. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>.

3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : Система каталогів і картотек. URL : http://www.nbuv.gov.ua/db/library_db.html.

4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : пошукова система сайту : Система каталогів і картотек : Каталог книжкових видань : Пошук у електронному каталозі. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/db/opac.html>.

5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : пошукова система сайту : Система каталогів і картотек : Електронний фонд (тематичні та видові зібрання публікацій) : Електронна бібліотека авторефератів дисертацій : Пошук у електронній бібліотеці авторефератів дисертацій. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/eb/ard.html>. 251

6. Національна парламентська бібліотека України : веб-сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.nplu.org/ua/resources/resources.htm>. 7. Національна парламентська бібліотека України : веб-сайт : Політематична база даних статей з періодичних видань. URL : <http://analitic.nplu.org/>.

8. Національна парламентська бібліотека України : веб-сайт : Каталог статей зі збірників наукових праць. URL : <http://stt.nplu.org/>.

8.5. Сертифікаційні програми (електронні курси)

1. Основи економічних знань у соціальній сфері та соціальний добробут. URL: <https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=28773>.

8.6. Фахові періодичні видання України з дисципліни

1. Соціальна робота та соціальна освіта. Фаховий журнал, що висвітлює актуальні питання соціальної політики, соціального захисту та практики соціальної роботи. Виходить в НУО «Чернігівський колегіум ім. Т.Г. Шевченка.

2. Український політико-правовий дискурс. URL: <https://ppdnz.com.ua/index.php/home/index>.

3. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція. URL : <https://vestnik-pravo.mgu.od.ua/>

8.7. Універсальні та спеціалізовані інформаційні системи і програмні продукти для опанування дисципліни

Програмне забезпечення	Призначення	Умови використання (вільний доступ в Інтернеті, згідно договору, придбані ліцензії тощо)
Moodle	Система управління навчанням (LMS), організація дистанційного та змішаного навчання, контроль знань	Вільний корпоративний доступ (open source)
Zoom	Онлайн-лекції, семінари, відеоконференції	Безкоштовна версія з обмеженнями / ліцензія
Coursera / EdX	Доступ до масових відкритих онлайн-курсів (МООС)	Вільний доступ (частково платні сертифікати)
Google Scholar	Наукова база для пошуку літератури, статей, досліджень	Вільний доступ
Scopus / Web of Science	Міжнародні наукометричні бази даних для дослідницької роботи	За ліцензією (передплата ЗВО)
Canva / Adobe Express	Створення презентацій, інфографік, візуальних матеріалів	Canva – freemium, Adobe – ліцензія
MS Office / LibreOffice	Текстові документи, таблиці, презентації	MS Office – ліцензія, LibreOffice – вільний доступ
SPSS Statistic	Статистичний аналіз первинних даних	Обмежений вільний доступ з подальшим придбанням ліцензії
Gemini, ChatGPT та ін.	Розрахунок вибірки, обчислення дизайну вибірки	Вільний доступ

9. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Форми занять	Наявне матеріально-технічне забезпечення	Необхідне матеріально-технічне забезпечення
Лекція	ноутбук циклової комісії	проектор, спеціалізований кабінет № 48
Семінарське заняття	наочні та роздаткові матеріали, переносна дошка з відривними листами паперу	спеціалізований кабінет № 48
Модульний контроль	Доступ до мережі Інтернет	Платформа Moodle